

---

6. Forum o zapošljavanju mladih

“KOGA JE BIRO ZAPOSLIO?”

Sarajevo, 13. novembar 2014. godine
Kino Meeting Point

6. Forum o zapošljavanju mladih
“KOGA JE BIRO ZAPOSILIO?”

Sarajevo, 13. novembar 2014. godine
Kino Meeting Point

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

YOUTH
EMPLOYMENT
PROJECT

Sadržaj

PROGRAM	5
STEREOTIPNO PITANJE "Koga je biro zaposlio?"	6
PROJEKCIJA FILMA "PRAVILA IGRE"	8
ZAKLJUČCI WORLD CAFEJA	14
ZAKLJUČCI FORUMA	17

Program

Vrijeme	Dnevni red
12:30–12:45	Registracija učesnika
12:45–13:00	Otvaranje 6. Foruma o zapošljavanju mladih <ul style="list-style-type: none"> – Claudia Buess, otpravnica poslova Ambasade Švicarske u Bosni i Hercegovini – Kumjana Novakova, direktorica Filmskog festivala – Ranko Markuš, rukovodilac YEP-a
13:00–15:00	Projekcija filma “Pravila igre” (Les règles du jeu)
15:00–15:30	Uvod u World Cafe: Savjetovanje nezaposlenih osoba u Bosni i Hercegovini <p><i>Gaëtane Thobois</i>, savjetnica privatne agencije za zapošljavanje INGEUS i protagonistica filma</p> <p><i>Tamara Jakupović</i>, JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo</p> <p><i>Milanka Šnjegota</i>, JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske</p> <p><i>Predrag Borojević</i>, mladi preduzetnik preduzeća Funky Guerrilla</p> <p>Moderatorica: <i>Dejana Rosuljaš</i></p>
15:30–17:00	World Cafe: <p><i>Tema 1:</i> Kako pomoći nezaposlenima (individualno savjetovanje)</p> <p><i>Tema 2:</i> Šta s obeshrabrenim i nemotiviranim (grupno savjetovanje)</p> <p><i>Tema 3:</i> Šta hoće mladi (kreiranje očekivanja)</p>
17:00–17:00	Zaključci teme “Koga je biro zaposlio”: Nije važno ko je kriv

Stereotipno pitanje s kojim se prilikom rada često susrećemo:

“Koga je biro zaposlio?” bilo je centralno pitanje šestog Foruma o zapošljavanju mladih, koji je održan 13. novembra 2014. godine u kinu Meeting Point u Sarajevu, u organizaciji Projekta zapošljavanja mladih (YEP), a uz podršku Ambasade Švicarske, u okviru 9. “Pravo ljudski” filmskog festivala.

Uz više od stotinu učesnika, predstavnika javnih službi za zapošljavanje, mladih žena i muškaraca, nevladinih organizacija, preduzetnika, zapravo se u fokus stavila primarna uloga službi za zapošljavanje i time razbile predrasude o birou za zapošljavanje. Osim toga, suštinu Foruma predstavljala je projekcija filma o savjetovanju, koji je na edukativan, human, direktan i sasvim objektivan način predstavio proces savjetovanja, dijaloga između nezaposlenih mladih i savjetnika. Nakon ovog filma jasno je da je uloga službi za zapošljavanje veoma važna i da efikasnim savjetovanjem mogu promijeniti živote mladih žena i muškaraca.

Iz tog razloga Projekat zapošljavanja mladih već dugo aktivno radi na razdvajanju evidentičarske i savjetodavne funkcije u javnim službama za zapošljavanje, ali i na razvoju kapaciteta savjetnika koji će mladima efikasno pomagati u zapošljavanju.

Mnogobrojna istraživanja (jedno od njih je proveo Projekat zapošljavanja mladih tokom aktivnosti na unapređenju rada JUSZZKS – Biroa rada Novo Sarajevo), ukazuju na to da nezaposleni ne poznaju dovoljno usluge koje mogu dobiti od

javnih službi za zapošljavanje, uglavnom ih doživljavaju kao “obavezu” redovnog javljanja.

Organizacijom 6. Foruma inicirana je diskusija kako bi se identificirale potrebe i očekivanja mladih, ali i prepoznali problemi i predrasude s kojima se službe za zapošljavanje susreću.

Kroz diskusiju učesnika naglašeno je da je jedna od najznačajnijih aktivnosti koju službe mogu ponuditi mladima, razbijajući istovremeno predrasude koje društvo ima kad je njihov rad u pitanju – funkcija savjetovanja. Savjetovanje može biti individualno (“jedan na jedan” – tokom kojeg nezaposlena osoba putem niza dogovorenih sastanaka nastoji riješiti svoj status) te grupno, poput Kluba za traženje posla. Evidentno je da funkciju savjetovanja s fokusom na mlade tražioce posla trenutno u najvećoj mjeri obavljaju klubovi za traženje posla, koji su, dosad, u svoj program savjetovanja uključili preko 3.000 mladih, od kojih je više od 1.000 već pronašlo posao.

Prisutni su istakli ulogu mreže od 25 klubova za traženje posla na području Bosne i Hercegovine, te se njihov učinak i kvalitet rada prati kroz rezultate koji se javno prikazuju. Mladi koji traže posao mogu se uključiti u Klub za traženje posla, koji predstavlja grupno savjetovanje i međusobnu podršku, gdje mladi uz savjetnika aktivno traže posao tokom tri sedmice. Nakon toga, osigurana je mentorska podrška za grupu i praćenje rezultata.

Osim o klubovima, diskutirano je o ulozi dva ogledna biroa, Birou Novo Sarajevo u FBiH te Birou Doboje u Republici Srpskoj. Uveden je novi koncept rada. Ovaj koncept, koji je značajno unaprijedio savjetovanje i ulogu savjetnika ključ je za neophodne promjene u radu službi koji će voditi ka njihovoj aktivnijoj ulozi na tržištu rada, ali i pozitivnijem imidžu.

Ranko Markuš, rukovodilac YEP-a

“Prema anketi o radnoj snazi, broj neaktivnih osoba u Bosni i Hercegovini veći je od broja aktivnih. Od radno sposobnog broja stanovnika, što iznosi 2,5 miliona, 1/3 je zaposlena, a 2/3 su nezaposlene ili neaktivne osobe. Samo 1,1 milion stanovnika je aktivan, od čega je 800.000 zaposleno, a 300.000 nezaposleno”, istakao je Markuš. Navedeno uzrokuje novi paradoks bh. ekonomije, a to je visoka nezaposlenost dok poslodavci imaju problem da pronađu radnike, jer su nezaposleni ili nedovoljno obučeni ili nisu motivirani da traže posao. Zbog toga je neophodna efikasna savjetodavna funkcija, koja će izdvojiti osobe koje zaista traže posao, pa im pomoći da ga pronađu, od onih koji ga zapravo i ne traže.”

Kumjana Novakova, direktorica filmskog festivala “Pravo ljudski”

“Izuzetna je čast sarađivati na ovakvom projektu kad se govori o gorućoj temi u Bosni i Hercegovini, a to je nezaposlenost. Film opisuje poteškoće i probleme mladih nezaposlenih/neaktivnih, kako u Francuskoj tako, u velikoj mjeri, u BiH. Govori o problemima mladih nezaposlenih koji su i karakterno različiti, demotivirani i obeshrabreni; svima je potrebno ‘prići’ na drugi način.”

Otpравnica poslova Ambasade Švicarske u Bosni i Hercegovini Claudia Buess pohvalila je partnerstvo Projekta zapošljavanja mladih i festivala “Pravo ljudski”, s obzirom na to da Ambasada Švicarske već dugi niz godina podržava Festival i Projekat zapošljavanja mladih, pogotovo zbog toga što se bave zapošljavanjem mladih i zaštitom ljudskih prava.

Vlada Švicarske / Ambasada Švicarske već niz godina nastoji unaprijediti položaj mladih, i to kroz Projekat zapošljavanja mladih, koji radi na unapređenju posredničke funkcije javnih službi za zapošljavanje i unapređenju pristupa mladih uslugama službi za zapošljavanje, Market Makers, koji pruža podršku sektorima koji imaju potencijal za rast stope zaposlenosti, poput IT sektora, sektora prerade hrane te turizma, i projekt Prilika plus, koji je usmjeren na pripremu radnika za rad i prekvalifikacije nezaposlenih u skladu s potrebama na tržištu rada.

**Claudia Buess, otpravnica poslova,
Ambasada Švicarske u Bosni i Hercegovini**

“Za mladu nezaposlenu osobu posebno je značajno savjetovanje i podrška savjetnika putem službe za zapošljavanje, koji ulažu napore da bi istražili potencijale i kapacitete mladih i pripremili ih za tržište rada. Iz toga razloga, savjetnici koji rade s nezaposlenim mladim osobama zaslužuju našu podršku i divljenje, jer imaju mogućnost da svojim poslom mijenjaju živote mladih muškaraca i žena i utječu na njih.”

PROJEKCIJA FILMA “PRAVILA IGRE”

Kao uvod u diskusiju Foruma, ali i kao ilustracija koliko je situacija teška i u drugim evropskim zemljama kad je u pitanju zapošljavanje mladih, poslužio je francuski dokumentarni film “Pravila igre” (Les règles du jeu).

Film je u septembru 2014. godine nagrađen na Leipzig Film Festivalu za dokumentarni i animirani film. Projekciji filma na Forumu zapošljavanja mladih u Sarajevu prisustvovala je i jedna od protagonistica filma Gaëtane Thobois, koja u filmu obavlja svoje redovne poslove savjetovanja mladih, posebno ugroženih na tržištu rada.

Film vrlo realistično predstavlja ulogu savjetnika i proces savjetovanja. Osoba koja ima ovu vrlo odgovornu ulogu suočava se s nizom teških situacija, kad proces zahtijeva ulaganje velikog truda, ali i psihološke stabilnosti, dok je, u konačnici, rezultat neizvjestan te u velikoj mjeri ovisi o spremnosti nezaposlene osobe da uloži trud kako bi se zaposlila.

Radnja filma odvija se u INGEUS-u (privatnoj agenciji za posredovanje u zapošljavanju, na sjeveru Francuske), u realnom okruženju, s dokumentiranim (autentičnim) snimcima, gdje mladi pokušavaju pronaći posao uz pomoć

svojih savjetnika, od kojih je jedna i protagonistica filma Gaëtane Thobois. Četvero mladih u 20-im godinama sa slabim kvalifikacijama i različitim karakteristikama, koji im uzrokuju velike poteškoće u traženju posla, uključeno je u program podrške od šest mjeseci u toku kojih traže posao uz pomoć savjetnika.

mladima da vode pristojan život u postojećem sistemu. Mladi vide da se novi i pomalo čudan svijet otvara pred njihovim očima. U nastojanju da pomognu mladima, savjetnici se suočavaju s otporom i odbijanjem mladih da prihvate savjet i na taj način prihvate nova pravila igre.

U filmu je naročito jasna poruka da današnje tržište rada zahtijeva kompetentnu radnu snagu, koja, ukoliko želi zaposlenje, mora ulagati dodatne napore i nametati se poslodavcima. Konsultantski motivi su više nego iskreni: omogućiti

INGEUS zapravo nikome nije pronašao posao, već je kontinuirano podsticao mlade ljude da ga sami traže, uz stručnu podršku. To je zapravo uloga i biroa za zapošljavanje.

Gaëtane Thobois, savjetnica u INGEUSU i protagonistica u filmu (privatna agencija za posredovanje u zapošljavanju u Francuskoj)

“Film je prikazan u realističnom svjetlu, oslikava stanje u Francuskoj kad je u pitanju zapošljavanje mladih koji imaju velikih poteškoća prilikom

pronalaska posla. Film pokazuje da mladi u Francuskoj imaju savjetodavnu pomoć i podršku, ali da ni u Francuskoj nije lako pronaći posao. Uloga savremenog savjetnika jeste da kontinuirano usmjerava i podržava nezaposlenu osobu, ali samo traženje posla najčešće je zadatak nezaposlene osobe. Film ima dominantno edukativni karakter, ujedno osnažuje i mlade osobe koje traže posao i savjetnike.”

“World Cafe – dijalog između mladih koji su nezaposleni i savjetnika”

Nakon projekcije filma “Pravila igre” uvod u World Cafe napravili su moderatori tema:

Gaëtane Thobois, savjetnica (INGEUS); Tamara Jakupović (JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo), Milanka Šnjegota (JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske) i Predrag Borojević, mladi preduzetnik (socijalno preduzeće Funky Guerrilla).

Tokom diskusije razgovaralo se o praksama u savjetovanju mladih u Francuskoj i Bosni i Hercegovini.

Koliko su mladi aktivni u procesu pronalaska posla, koliko su preduzetni? Koliko je teško pronaći radnike za socijalno preduzeće? – bila su samo neka od pitanja u diskusiji. Cilj ove diskusije bio je potaći učesnike Foruma kako bi se došlo do zajedničkih rješenja i zaključaka kad su u pitanju problemi zapošljavanja i savjetovanja mladih.

Gaëtane Thobois, savjetnica u INGEUS-u

“Mladi u Francuskoj susreću se s velikim poteškoćama prilikom pronalaska posla, iako prolaze kroz edukacije i različite radionice. Nama dolaze mladi između 18 i 25 godina, s različitim kvalifikacijama, često niskim, te s veoma malo ili nimalo iskustva u radu, ili poznavanja bilo kakvih principa ili pravila u pristupanju određenom poslu. Svaki savjetnik posebno je educiran i pripremljen za individualno savjetovanje mlade osobe, koje traje šest mjeseci, tokom kojih su primarne osobine savjetnika strpljenje i upornost. Svakoj mladoj osobi potrebni su posebna pažnja i zalaganje, jer su mladi karakterno veoma

različiti i dolaze s različitim problemima, ali trud se na kraju uvijek isplati. “Da su značajni pomaci u radu, a naročito u pružanju usluga savjetovanja javnih službi za zapošljavanje, mogući te, prije svega, potrebni posvjedočile su i voditeljice dva kluba za traženje posla, Kluba pri birou Srbac JUZZRS – Milanka Šnjegota i Tamara Jakupović, voditeljica Kluba pri JUSZZKS.

Tamara Jakupović, JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo

“Zahvaljujući naporima Službe i podršci Projekta zapošljavanja mladih, uspostavljena je savjetodavna funkcija te se trenutno radi na jačanju kapaciteta svih savjetnika u biroima. Osim toga, uspostavljena je jedna inovativna mjera, samo za mlade tražioce posla, a to je Klub za traženje posla, koji u Sarajevu djeluje od februara 2014. godine, tako da svi mladi koji aktivno traže posao imaju mogućnost grupne podrške. Nije jednostavno promijeniti sistem službe za zapošljavanje, jer se ove usluge tek kreiraju te je potrebno da se zaposlenici u službi i nezaposleni priviknu na nove metode

rada, ali svakako bilježimo dobre rezultate i nadamo se da će se uspješna praksa nastaviti.”

Milanka Šnjegota, JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske

“Treba spomenuti da su uspješne priče koje je inicirao Projekat zapošljavanja mladih, a gdje se pronalaze mladi koji su prošli program kluba, i danas rade, upravo jedan od načina da se mladi motiviraju i da im se iz prve ruke kaže šta je moguće. Kroz klub smo i mi savjetnici u mogućnosti više se posvetiti nezaposlenima i s njima više raditi, što oni prepoznaju i cijene. Značajan broj njih se i zaposlio, a onda nam njihovi primjeri i životne priče pomažu da motiviramo druge nezaposlene. Jedan od problema na početku bilo je formiranje grupa s kojima bismo radili, jer mladi ne vjeruju da im biro može pomoći.

Unatoč toj inicijalnoj skeptičnosti, svi mladi koji su prošli program kluba veoma su zadovoljni i osjećaju da su unaprijedili svoje samopouzdanje, što je prvi korak prema osnaživanju i zapošljavanju.”

Rezultat 4. Foruma o zapošljavanju mladih YEP-a jeste pokretanje jedanaest lokalnih inicijativa širom Bosne i Hercegovine kako bi se mladi aktivirali u svojim zajednicama te na taj način unaprijedili svoj položaj. Jedna od tih inicijativa jeste projekt Udruženja “Most”, čiji je predstavnik Predrag Borojević, koji je učesnicima predstavio ono što je postignuto putem osnivanja socijalnog preduzeća Funky Guerrilla, koje predstavlja jedan novi modni brend i sasvim drugačiji pogled na modnu scenu BiH.

Predrag Borojević, Funky Guerrilla

“Moje prvo i najznačajnije iskustvo i velik korak naprijed napravljeni su uz veliku podršku i pomoć Projekta zapošljavanja mladih, kad sam putem aktivnosti udruženja ‘Most’, čiji sam član, otvorio i jedno od prvih društvenih preduzeća u Bosni i Hercegovini – Funky Guerrilla. Pokrenuli smo proces

proizvodnje zahvaljujući i našoj požrtvovanosti i trudu; nismo čekali da se ‘čudo desi’, te smo tako i sebi i drugim mladim osobama iz lokalne zajednice osigurali radna mjesta. Mladi imaju previsoka očekivanja, žele raditi u državnoj službi čim završe fakultet. U malim sredinama mladi su previše pasivni i nezainteresirani te vjeruju da neko drugi treba riješiti njihove probleme. Misle da im ako su

Forum o zapošljavanju

završili fakultet i dobili diplomu država mora pronaći posao, što je zaostavština prošlog sistema. Danas prosto nije tako. Mladi bi trebali volontirati, uključiti se u akcije, a ne čekati da im se posao ponudi. Moraju biti otvorenog uma i spremni dolaziti na skupove kao što je ovaj, gdje se mogu uvezati s bitnim osobama i učiniti nešto za sebe.

Osim velikog broja savjetnika iz Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, Kantona Sarajevo, Bosansko-podrinjskog kantona, Forumu su prisustvovali i direktori nekoliko službi za zapošljavanje, među kojima su gđa Nafija Hodo (SZZBPK), g. Vlado Čuljak (SZZHNK) i g. Kenan Rešo, direktor Federalnog zavoda za zapošljavanje. Događaj je izazvao i velik interes medija, koji su detaljno izvještavali o temi i učesnicima Foruma. Mediji su pokazali poseban interes za osnovnu tezu Foruma, a to je da najveći problem nije u nezaposlenosti kao takvoj, već u neaktivnosti.

Neaktivno stanovništvo čine osobe iz starosne grupe od petnaest i više godina

koje u posmatranom periodu nisu radile, a tokom posljednje četiri sedmice nisu tražile posao, kao i osobe koje ne bi mogle prihvatiti posao dvije sedmice nakon što bi bio ponuđen. Velik broj ovih osoba posebno je opasan, jer neaktivne osobe potpuno gube motiv i vjeru da mogu pronaći posao. Da su tvrdnje o neaktivnosti apsolutno tačne govore i podaci Ankete o radnoj snazi, u kojoj je jedan od zaključaka sljedeći: "Prema ovim podacima u Bosni i Hercegovini radnu snagu (ekonomski aktivno stanovništvo) činilo je 1.120.000 osoba, dok je broj neaktivnih činilo 1.445.000 osoba. U okviru radne snage bilo je 812.000 zaposlenih i 308.000 nezaposlenih osoba."

Forum je dobio veliku medijsku pažnju, jer bez adresiranja pravih pitanja, koja su izvan uobičajenih načina razmišljanja, ne može se doći do novih spoznaja i, prije svega, percepcije javnosti šta treba raditi da bi se situacija poboljšala. Svjetska banka je na svojoj platformi "Jobs Gateway in South East Europe" objavila blog rukovodica projekta Ranka Markuša, koji je, pod utiskom Foruma, napisao tekst "Pravila igre", koji opisuje situaciju u Bosni i Hercegovini, te na osnovu forumskih diskusija ponudio neka od rješenja, ali i potrebu da osoba bude zaposlena, što je kontroverzno identificirao kao nešto što je važnije od porodice, slobode i mira.

TEME WORLD CAFEA:

1. *Kako pomoći nezaposlenima?*
2. *Šta s obeshrabrenim i nemotiviranim?*
3. *Šta hoće mladi?*

KLJUČNE PORUKE WORLD CAFE:

1. O temi *Kako pomoći nezaposlenima?*

- ↘ Stalna medijska promocija (posebno putem društvenih mreža) neophodna je kako bi mladi prepoznali funkciju savjetovanja, naročito klubova za traženje posla kao primjera dobre prakse;
- ↘ S mladima je potrebno raditi temeljito i uz stalno informiranje te stavljanje do znanja da je potrebno puno strpljenja. Mladi trebaju učestvovati u savjetovanjima u službama, individualnim i grupnim;
- ↘ Mladima treba podrška savjetnika/psihologa koji će im pomoći u određivanju njihovih ciljeva i željene karijere;
- ↘ Mlade osobe je potrebno usmjeriti i educirati kako napraviti dobar CV, motivaciono i popratno pismo;
- ↘ Mladima treba jačanje “mekih kompetencija”, vještina i sposobnosti;
- ↘ Neophodno je stalno provoditi programe dokvalifikacije i prekvalifikacije, prema potrebama tržišta rada;
- ↘ Reforma sistema obrazovanja u Bosni i Hercegovini, uz pojačan rad na karijernoj orijentaciji tokom srednje škole, naročito je važna kako bi se povećala zaposlenost.

2. O temi *Šta s obeshrabrenim i nemotiviranim?*

- ↘ Za mlade koji su obeshrabreni organizirati info sastanke o programima zapošljavanja u svim gradovima i terenske klubove za traženje posla u manjim sredinama;
- ↘ Promovirati uspješne priče mladih kao primjere dobre prakse te mlade uključiti kao moderatore ili predavače na radionicama;

- ↳ Osigurati više besplatnih kurseva i edukacija za mlade koji su nezaposleni;
- ↳ Osnažiti službe za zapošljavanje kako bi pojačale individualna savjetovanja, uz stalnu edukaciju i prilagođavanje specifičnim potrebama mladih;
- ↳ Proširiti mrežu klubova za traženje posla sa 25 na 50;
- ↳ Neophodno je osigurati edukaciju stručnog kadra, kako bi se mladi preduzetnici educirali o koracima i preprekama za pokretanje biznisa;
- ↳ Jačati alate e-learninga i savjetovanje;
- ↳ Predstavljati primjere dobrih praksi u razvijanju poslovnih ideja.

3. O temi Šta hoće mladi?

- ↳ Informacije iz "prve ruke", savjetovanje i prilike za zapošljavanje;
- ↳ Uvođenje redovne i obavezne prakse tokom formalnog obrazovanja;
- ↳ Jednaka prava za zapošljavanje;
- ↳ Izmjene zakona o "pripravničkom stažu" (ko je volonter, a ko pripravnik, i kako doći do pozicije pripravnika?);
- ↳ Neformalno obrazovanje učiniti pristupačnijim, uz niže cijene, ako je moguće, besplatne obuke, edukacije i kursevi;
- ↳ Mijenjati stavove mladog čovjeka u Bosni i Hercegovini: "Ja samo čekam svoj posao", "Ja studiram, ne moram raditi", "Čekam posao", "Iz ove zemlje treba bježati";
- ↳ Jačati funkciju i značaj volontiranja kao dobru bazu za uspješno zaposlenje;
- ↳ Pratiti rad službe i programe koji se provode;
- ↳ Poboljšanje kanala komunikacije između biroa i nezaposlenih osoba;
- ↳ Uvođenje predmeta "poduzetništvo" u formalno obrazovanje, u osnovnoj školi kao sekciju, u srednjoj kao fakultativni predmet, a na univerzitetima kao obavezan nastavni predmet, bez obzira na smjer;
- ↳ Važno je poticati poduzetništvo u krugovima samostalnih, ambicioznih i discipliniranih mladih ljudi.

ZAKLJUČCI FORUMA

- ▶ Iako je stopa nezaposlenosti visoka, poslodavci imaju problem da nađu radnike, jer su nezaposleni ili nedovoljno obučeni ili nisu motivirani da traže posao. U skladu s navedenim, neophodno je raditi s mladima na način da im se osigura adekvatna savjetodavna podrška, putem javnih službi za zapošljavanje ili odgovarajuće doobuke ili prekvalifikacije. Najbolje je raditi prvenstveno, prije nego što mlada osoba donese odluku o svom budućem zanimanju te mlade osobe tokom ranog školovanja informirati o potrebama i mogućnostima na tržištu rada. Reforma obrazovnog sistema u Bosni i Hercegovini je imperativ, kako bi se unaprijedila karijerna orijentacija mladih već u osnovnim i srednjim školama;
- ▶ Efikasna savjetodavna funkcija suština je reforme sistema javnih službi za zapošljavanje u BiH te zapravo znači fokusiranje na primarnu ulogu službi, a to je posredovanje između nezaposlenih i poslodavaca. Iskustva oglednih biroa treba širiti na cjelokupni sistem javnih službi za zapošljavanje, posebno u manje biroe, gdje ne postoji razvijena savjetodavna funkcija;
- ▶ Razmotriti mogućnost uspostavljanja savjetovanja za mlade putem interneta, kroz platformu "e-biro";
- ▶ Širenje i razvijanje mreže klubova za traženje posla širom BiH neophodno je kako bi se što većem broju mladih osoba osigurao ovaj vid grupnog savjetovanja te kako bi se unaprijedile "meke vještine" i na taj način povećala njihova spremnost za tržišnu utrku i uspješno zapošljavanje;
- ▶ Povezanost i saradnja javnih službi za zapošljavanje s medijima, s ciljem veće i bolje promocije programa za zapošljavanje mladih, te promocija uspješnih priča mladih osoba koje su prošle savjetovanje u klubovima za traženje posla doprinjet će da se mladima pošalje pozitivna i ohrabrujuća poruka. Kao rezultat Foruma dogovorena je realizacija posebne emisije "Dejana Talk Show", s centralnom temom o zapošljavanju mladih, u kojoj će učestvovati neki od aktera ovog foruma.

Shodno prepoznatoj potrebi za jačanje savjetodavne funkcije u službama za zapošljavanje, YEP će uraditi sljedeće:

- 1. Implementirati program obuke za izgradnju kapaciteta svih zaposlenika JU Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, posebno savjetnika, na osnovu iskustva oglednog biroa, te pružiti stručnu i materijalnu podršku razvoju ove funkcije.**
- 2. Provesti trening trenera voditelja klubova za traženje posla koji će interno nastaviti sa širenjem koncepta kluba u svojim matičnim službama za zapošljavanje, a s ciljem širenja mreže klubova.**
- 3. Nastaviti s promocijom grupnog savjetovanja, koje se provodi u klubovima, putem uspješnih priča mladih žena i muškaraca koje služe kao putokaz mladima.**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

YOUTH
EMPLOYMENT
PROJECT